

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an..... Lei 200—
Pe un jumătate an..... Lei 100—
Asterischi și instituții..... Lei 500—
In străinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon 7-80.

Trăiască M. Sa Regele Carol II.

6-8 Iunie 1930

Alegerile dela 1 Iunie

„A sosit! Era de mult și de mulți așteptat! Țăranii întrebau când îl aduceți pe fiul de împărat. Adevărul a trebuit să triumfe“.

„Prințul Carol s'a întors în țara pe care a iubit-o cu aceeași dragoste, și care ca în vremuri de grea cumpănă își pune toată încrederea în El, strigând din tot sufletul: bine ați venit!“

Așa scriam în ediția specială a „Chemării“ din noaptea de 6-7 Iunie 1930, în prima gazetă din România care a vestit evenimentul milioanei cari îl iubiau și puținilor cari îl urau.

Țara în covârșitoarea ei majoritate simțea prin rațiune și sănătosul ei instinct de conservare că trinitatea regenței este lipsită de autoritatea necesară

M. SA REGELE CAROL II.

pentru conducerea unui Stat. Armata era lipsită de un șef; unii generali se visau în rolurile lui Pangalos, partidele politice erau lipsite de regulatorul imparțial, atât de necesar bunei evoluții a unui Stat.

Un an de domnie a trecut, poate suntem încă prea aproape de evenimente, pentru a putea judeca cu deplină obiectivitate însemnătatea celor petrecute.

Un adevăr fundamental se desprinde însă clar: Statul, încolțit între Rusia sovietică și alți vecini puțini prietenoși, și-a primit șeful necesar: are un domnitor, care este deasupra tuturor și domnește peste toți. Și importanța acestui adevăr îl simt și masele largi ale poporului. Oricât de îngrijorați ar fi de criza economică grea ce apasă pe umerii lor, țăranii izbucneau în cursul campaniei electorale în urale de „să trăiască“ la auzul numelui Regelui Carol II-lea. „Bine ați făcut că L'ați adus înapoi“, erau cuvintele de ratificare populară al actului restaurației, săvârșit în 8 Iunie de parlamentul liber și curat ales. Vox populi, vox dei.

Regele domnește, nu guvernează; iar dacă guvernării comit greșeli, Domnitorul va ști să facă să se îndrepte greșelile mâine, de către aceia cari se dovedesc capabili de muncă constructivă.

Fie binecuvântate zilele de 6 și 8 Iunie 1930.

CHEMAREA.

Alegerile dlui Argetoianu — căci ale poporului nu pot fi numite — s'au sfârșit în împrejurările pe cari noi, deși am fi vrut să fim profeti mincinoși, le-am prezis cu o dureroasă exactitate.

Manierele politice de-acum câțiva ani, pe cari le credeam definitiv lichidate, s'au reîncarnat subit într'o desfrântă chirurgie electorală, cu scopul precis de a extrage din capriciul urnelor, pe fericirii aleși ai națiunii.

Dar cu toate manerele încercate și cu toată leroarea pe care a deslătuț-o, mai ales în Vechiul Regat, guvernul actual în loc de un câpătâiu de roze s'a trezit cu unul de spini.

Se cunoșc pregătirile pe cari d. Argetoianu le făcuse pentru reușita alegerilor: suspendarea legii administrative în punctele ei mai importante, suspendarea legii jandarmeriei, numirea faimosului colonel Mihailu comandant suprem al jandarmeriei din Basarabia și a altor electori distinși în celelalte provincii, transferări, rechemări și suspendări de funcționari, ca să nu mai pomenim de alte mijloace de violare a suveranității populare.

Se cunoaște de asemenea cartelul electoral pe care guvernul îl încheiase cu partidul liberal al dlui Duca, cu Sași, cu diferite bresle și cu o seamă de „independenți“.

După toate aceste laborioase tratative și alianțe, d. Argetoianu se credea la adăpost de orice surprize, contând după calculele făcute, pe o zdrobitoare majoritate parlamentară.

Din urnele pătate prin furt și te-roare d. Argetoianu n'a reușit însă să scoată pentru guvern decât 39% din totalul de voturi exprimate pe țară.

A trebuit ca operațiilor criminale săvârșite în provincie să le vie în ajutor „mașina de calculat“ dela București, pentru ca „popularitatea Uniunii Naționale“ să fie salvată.

A trebuit ca să fie puse la contribuție din nou voturile morților și a tuturor aceluia cari s'au abținut, pentru ca guvernul dlui Argetoianu să nu fie doborât în mod rușinos de însași masele populare.

În județul Olt de ex. desi sunt înscrise în listele electorale 27.000 de votanți, numărul total al voturilor s'a ridicat la 29.000, la Odorhei unde populația în majoritate e maghiară a ieșit întreagă lista guvernamentală, pe Valea Jiului unde roiesc câteva mii de muncitori, partidul socialist n'are nici un deputat.

În Vechiul Regat s'a întâmplat minunea minunilor ca într'un județ partidul național-țărănesc să ia 12.000 de voturi iar în județul vecin să nu aibă nici voturile bărbaților de încredere. Operația e flagrantă pentru oricine

înțelege că e imposibilă o astfel de fluctuație a încrederii populare dela un județ la altul vecin — ambele în aceeași țară și cu aceeași populație.

Adevărul elementar ce se desprinde din aceste fapte cari nu suferă desmintire e că urnele s'au furat în tot locul unde s'a putut. Dacă în unele locuri voturile național-țărăniste au putut fi salvate se datorește eșecului suferit de agenții dlui Argetoianu în tentativa de violare a urnei.

Conștiința cetățenească a veghiat la unele secții de votare așa de energic încât batjocura n'a cutezat să se producă.

Așa se explică impresionantul număr de voturi pe care, partidul național-țărănesc a reușit să-l obțină în pofida tuturor ingerințelor și mistificărilor.

Dacă furturilor de urne din provincie nu ar fi urmat „calculația“ dlui Argetoianu la București, guvernul actual ar fi trecut deja în arhivele trecutului.

Dar și după cele întâmplate situația guvernului în parlament, nu e de loc înfloritoare.

Din cele 290 mandate, cuvenite „Uniunii Naționale“ trebuiesc scăzute, în primul rând, circa 90 mandate aparținând liberalilor (80 oficial și încă vre-o 10 anexe de liberali neoficiali ca d. Mavrodi, Maxim etc.). După această primă scădere guvernului îi rămân aproximativ 200 mandate, din care 12 Sași și câțiva gazetari independenți, cari nu pot fi socotiți printre majoritățile guvernamentale.

Rezultă clar că guvernul nu dispune în parlament mai mult decât de 180 deputați, dintre cari să nu uităm că fac parte și amicii dlui Gr. Filipescu.

Omogenitatea parlamentară e și mai bine ilustrată când ne gândim că și între restul de deputați rămași, sunt diferite tabere, cari ușor se pot încăera: tabăra Iorga, Argetoianu, Manoilescu, etc.

Care va fi durata acestui parlament e ușor de prevăzut.

Compoziția lui eterogenă, pe care cerbicia și strategia electorală a dlui Argetoianu, n'au putut-o evita, marchează un zdrobitor eșec al încercărilor de falsificare a realităților democratice.

„Guvern de personalități“, „guvern împotriva partidelor“ și alte formule rău mirositoare, au fost repudiate în primul contact cu aspirațiile populare.

Alegerile din 1 Iunie au însemnat sub acest raport triumful ideii de partid în România și implicit pronunțamentul masei populare pentru democrație.

Bazil Gruia.

CÂNTEC

pentru I.C.A.

Crânguri înflorite,
Zumzet de albine,
Zile însoțite,
Nopti diamantine...

Toate pentru tine,
Toate pentru tine...!

Talie subțire,
Crin scăldat în rouă,
Legănat de vânturi,
Parfumat de visuri,
Visuri de iubire,
— Roaua Tinereții, —
Cântecul Vieții...

Toate pentru mine,
Toate pentru mine...

Murmur de izvoare,
Ochii de albastru,
Gura de rubin,

Amforă ce poartă
Miere și venin...
Dinți mărunți de perle,
Zâmbet de mărgelă

Toate-s ale mele,
Toate-s ale mele...

Doruri împletite 'n
Flori de liliac,
Gânduri negrâte,
Visuri netrăite,
Cântecul carii tac...
Eu le port în suflet
Să-ți urzesc în cale
Covor de petale...
— Crin și liliac...

Toate-s ale tale,
Toate-s ale tale...!

TRAIAN IEREMICU

RECENZII

Al. O. Teodoreanu:

„Strofe cu pelin de Mai
contra Iorga Neculai”

E titlul unui simpatic volumaș de 106 pag., apărut mai în zilele trecute în editura Viața Românească, București. Talentatul Al. O. Teodoreanu zugrăvește în cele mai reușite culori personalitatea marelui nostru savant, istoric și prim ministru Nicolae Iorga. Volumașul începe, în loc de prefață, cu o scrisoare postumă adresată dlui Iorga din partea lui Dante Alighieri, tovarăș întru nemurire al marelui apostol dela Valenii-de-Munte. Volumul, bine înțeles, e dedicat tot dlui Neculai Iorga, nici nu se putea altfel! Strofele scrise într-un stil reușit și împodobite cu caricaturi simplice, executate de către C. Ava, trezesc cititorului un deosebit interes pentru a fi citite. Citind volumul, îmi amintesc de criticele dlui E. Lovinescu, unde figura dlui Iorga e așa de bine prinsă și caracterizată prin repetatul refren al trecutului dsale, al prezentului și poate și al viitorului:

„Eu sunt Neculai Iorga!
Știi, d-lor, cine sunt eu?!”
„Eu sunt Neculaie Iorga?”

Versurile d-lui Teodoreanu ni-l zugrăvesc și din astă latură a vieții sale pe marele savant. Și autorul își pune atunci întrebarea: pentruce-o fi Iorga mare?!

?

„Nu pot să alung,
Jalnică întrebare:
Oare fiindcă-i lung,
Domnul Iorga-i mare?”

Iată o întrebare pe care mulți dintre cetățenii țării și-au pus-o de atâtea și de atâtea ori. Răspunsul îl găsim:

Astăzi știe oricine
Chiar de nu-i un om prea cult,
Că Xenopol a scris bine
Pe când Iorga scrie mult.

(Istoricul). E adevărat și aceea, că în timpul din urmă teoriile istorice ale dlui Iorga au început să cam trosnească din încheieturi, în urma noilor descoperiri făcute. Și totuși savantul le apără... Iată istoricul. Să vedem acum propagandistul:

„La Sorbona când se pune
Franțuzește să vorbească,
Tot Franțuzu'n sine-și spune:
Dulce-i limba românească!”

Ca mare politician îl cunoaștem prea bine pe d. Iorga și o să-l cunoaștem pe viitor mult mai bine...

Lăutarii din Valenii de-Munte au prins admirabil prin peana d-lui Teodoreanu aspirațiile politice ale d-lui Iorga:

II.

Dela Tisa pân' la Nistru
Ce Român n'a fost ministru?
Iorga!

Și-ncă din copilărie
Cine-a vrut mereu să fie?
Iorga! etc., etc..

Și acum iată-i visul împlinit. Dar vom vedea cum are s'o scoată la capăt... Tot ca 'n teoriile istorice??! Doar istoria se repetă!

Și despre guvernul Iorga?

„Cazul nu-i așa sinistru,
Căci părosul Demiurg
Doar pe scenă-i prim ministru,
La consiliu-i dramaturg...”

Iată un vers ce caracterizează admirabil situația marelui prim ministru... Cunoșcând situația noastră politică, din ultimul timp, vom constata ce mult adevăr cuprind aceste șire. Dar să privim pe savant ca ziarist:

Ziaristul.

Articolele d-lui Iorga sunt scurte:
Ca jurnalist de gen unic,
El scurt răspunde la întrebări:
Articolele-s cugetări
Și cugetările nimic.

Iar despre fecunditatea ziaristică a savantului:

„Când doarme învățatul domn,
Trei stenografi îl urmăresc,
Căci tot ce spune Iorga 'n somn,
Apare'n Neamul Românesc.”

În privința personalității d-sale, după cum am mai amintit mai sus, se strecoară o umbră de nedumerire:

„Mă 'ncearcă o gândire sumbră
Și nu mai înțeleg nimic!
Cum de Părvan, deși mai mic,
Făcea lui domnu Iorga umbră?”

Portretul savantului e admirabil redat în versurile:

„La Voronoff, un cimpanzeu
Zărind pe Iorga pe cărare,
Gândește: ce bine că-i mai mare,
De-l ia pe el, poate scap eu!”

Poetul e zugrăvit astfel:

„Profund și vast ca un Atlantic
El nu se 'ncurcă 'n prozodie:
De cum a început să scrie
A scris în chilometru antic.”

— Și despre piesele dramaturgului:

Cică-au cerut Ventura și Balandra,
Recunoscând cu toții că e cazul,
Ca Regele să dea Mihai Viteazul,
Actorilor ce vor juca 'n Casandra.”

Și ca încheiere vom reproduce un sfat pentru viitor și-o mică socoteală:
Sfat amical.

Marele nostru istoric e antialcoolic.

„Când scrii, mai bine bea ceva,
„Un Dabonet sau un Vermouth,
„Decât în sec să scrii așa,
„Ca și cum ai fi băut.

Apoi:

Socoteală.

Vai! cerneala (o avere),
Care-o strică 'n tragedii
Și în drame puerile.
Ar ajunge de-ar fi bere,
Șapte nopți și șapte zile
Pentru șapte berării...“ etc., etc..

Pentru a vă amuza o oră întreagă, citind versurile d-lui Al. O. Teodoreanu, cumpărați volumul care se află de vânzare la toate librăriile, Se vinde numai cu 50 Lei.

p. p.

Impresii dela alegerile din Sibiu

Din capul locului, țin să fac o mărturisire. Am plecat, în alegeri, la Sibiu, cu un gând. Cu gândul că în acest frumos județ, oamenii sunt mai culți, mai inteligenți, mai dârzi și că astfel voiața lor exprimată în alegeri, îmi va putea servi de bază sigură în cercetarea direcției către care se orientază astăzi poporul românesc.

Și este de datoria mea s'o spun chiar dela început, că țaranul nostru dela Sibiu a rămas același și în trecerea timpului și în ciuda domnilor, cari 10 ani dela unire încoace au căutat să-i schimbe și firea și sufletul. Țaranul Sibian este și acum același țaran dela Alba-Iulia din 1918 și dacă necazurile și greutățile l'au lovit din belșug, totuși nu l'au încovoiat. Țaranul sibian a rămas frumos ca brădul din munții Sibiului. Este mândria lui, dar mai presus de toate considerațiunile, este și acum cași altădată, mândria țării!

Symbolizând într'o sinteză aș putea spune: m'am dus c'un gând, c'o speranță și m'am întors c'un reconfortant.

Ne-a primit cu o dragoste sinceră, tinerasca organizație a partidului național-țărănesc. Înțeleg, tânără sub raportul vârstei membrilor. Toți sunt gata de luptă și în ochii fiecăruia citesc hotărârea de neînvinș. Dr. Coriolan Ștefan, cu figura distinsă de consul roman, cu toate capriciile etății, a rămas totuși tânăr și este neobosit cât e ziua de mare. Dr. Simionetti, temperament prin eminență energic, îmi face impresia adevăratului chemărist, Dr. Stoichiția excelează în strategie electorală. Dr. Ioan Popa, mai ponderat, dar la fel de activ. Nicolae Bratu reprezintă munca perseverentă și tăcută. La urmă am lăsat intenționat pe dr. David. Sburdălnic ca o libelulă și veșnic cu surâsul în colțul gurii. Veniaminul chemăristilor din Sibiu, este de o prodigiozitate uimitoare.

Evident că într'o astfel de companie nu puteam decât să reușim.

Adversarii sunt fiecare figuri reprezentative în legărul lor. Organizația partidului liberal are de șef pe d. I. G. Duca. Conducătorul sașilor, dr. Brandsch își are fiul la Sibiu, iar d. Iorga ține Capul listei guvernamentale. În opoziție, aceiași tristă poză, popa Lupaș.

Toți cheltuiesc bani mulți și bani grei. Chiar și popa Lupaș se pricepe foarte bine în... ajutarea aproapelui.

Se recurge la toate mijloacele. Minciunile și calomniile la adresa partidului național-țărănesc pun vârful la toate.

Guvernul jubilează, pentrucă e pus la adăpost de orice risc, de cei 15.500 sași cari votează compact. Până și popa Lupaș, care n'are nici un motiv, este optimist.

Lupta a început hotărâtă. Împărțiți în 5 echipe voim să luăm contact cu inamicul. Acesta nu se vede nicăeri, pentrucă lucrează din umbră. În schimb populația dela țară ne primește cu multă însuflețire. În

frunțile comune Poiana-Rod și Jina, președintele nostru dr. V. V. Tilea, gustă din popularitatea sibiană, care în ciuda munților inconjurători este mai exuberantă chiar decât aiurea. Vorbirile șinate nu au nevoie de explicații suplimentare. Un jinar mai vindicativ nu se stăpânește însă și spune: „Domnilor când mai veniți la putere iară, să nu vă mai purtați cu hoții de liberali și de averescani, cu mânuși albe!” Parcă este un memento și un ordin. Ascultăm tăcuți și nu trec multe zile ca să vedem că cinstitul jinar avea toată dreptatea.

Același triumf la Apoldul-mic, Mohu, Veștem, Nopti și toate satele românești.

În preziua alegerilor adunările dela Gura-Răului și Săliște sunt zădărnice de jandarmi. Totuși pe câmp, la marginea satelor, 2000 de țărani nu așteaptă decât un cuvânt ca să invadeze înăuntru. Cumințenia conducătorilor noștri însă, oprește gestul celor care freamătă, păziți de jandarmii, cari au început din nou să păzească pe oamenii de cinste și de omenie.

Adunarea se ține în câmp și cu grașurile sunt potolite. Un moșneag sfătos completează: „Apoi să nu vă mirați feții mei de ce vedeți, și la Buda numai odată a fost târg de câini, și la noi în țară, numai odată, alegeri libere.”

Sosește ziua supremă: ziua alegerilor, ziua fărâdelegilor supreme. Candidații noștri sunt opriți iarăși de jandarmi ca să pătrundă chiar în razele de votare. Nici d. dr. V. V. Tilea nu este scutit de astfel de neplăceri. La Poiana un jandarm îi proptește arma în piept.

La secția din Avrig judecătorul confiscă drapelul și fanfara unui sat care înțelesese că în sunet de muzică și cu steagul național în frunte își poate manifesta suveranitatea de o zi.

A trebuit ca tocmai un judecător, un împărțitor de dreptate, să răpească popoului din Brad și această bucurie efemeră. E dureros și e regretabil.

Succesul a fost mai deplin, decât s'a așteptat. În lumina cifrelor, 9500 de conștiințe curate și cinstite românești, au votat cu lista partidului național-țărănesc în frunte cu d. dr. V. V. Tilea, nepotul marelui Rațiu. Guvernul a avut 1000 voturi românești, iar popa Lupaș a înșelat și el cu promisiuni și beutură 2900 de alți români.

Incontestabil aceste sumare însemnări nu redau decât foarte palid cadrul în care s'au desfășurat alegerile dela Sibiu. Socot totuși că momentele cele mai interesante au fost reținute.

Sibiul este și astăzi în fruntea județelor din țară. O datorește popoului de jos care este brav, muncitor și cinstit. Și o mai datorește organizației chemăriste, entuziastă și iubitoare de popor, în frunte cu iubitul nostru președinte Dr. V. V. Tilea, noul deputat de Sibiu, care cumulează în existența sa, în cel mai înalt grad și temperamentul chemăristului adevărat și educația de chemărist.

Gh. I. Popescu.

Hotel
„EUROPA”

PROPRIETAR:
A. TOIVY

SINGURUL HOTEL CU PREȚURILE
CELE MAI CONVENABILE
INCĂLZIRE CENTRALĂ
APĂ CURENTĂ CALDĂ ȘI
RECE ÎN FIECARE CAMERĂ
BĂI LA FIECARE ETAJ

GARA J

TELEFON No. 4/5

HOTEL FAMILIAR
DE PRIMUL RANG
SITUAT ÎN CENTRUL ORAȘULUI

PLOEȘTI

LOCUL DE ÎNTÂLNIRE A
TUTUROR REPEZENTANȚILOR
DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
ROMÂNI ȘI STREINI

CONSUMAȚIILE SERVITE
ÎN HOTEL SUNT DE PRIMA
CALITATE

PASAGERII LOCUIND MAI MULT
TIMP ÎN HOTEL OBTIN REDUCERI
DE PREȚURI

Discursul lui Urmánczy Nándor

În 17 Maiu s'au ținut la Budapesta manifestări pentru revizuirea păcii la Trianon. Pe piața Libertății s'au adunat peste 100.000 de gură-cască ca să audă lungă serie a tiradelor oratorice, în care vecinii Ungariei sunt calomniate în modul cel mai criminal.

Adunarea a fost deschisă de către *Hosráy*; printre cele mai importante discursuri s'a remarcat acela rostit de către scriitorul *Urmánczy Nándor*.

O astfel de întrunire n'a mai fost de acest fel în lume. Întrunirea nu se ține într-o sală, sau pe un teren, pentru că o astfel de sală nu s'a clădit încă și de un astfel de teren nu dispune nici un oraș ca să cuprindă poporul marelui întruniri.

E inițiativă maghiară această întrunire la nivel mondială. E o protestare furtunoasă contra păcii rele. O astfel de unire în stil mare, n'au mai văzut făuritorii dela Paris. Și această demonstrație de animă (?) nu poate rămânea fără efect. De revizuirea păcii dela Versailles, Germania și Neully, nu se poate lega chestiunea păcii tâlhărești dela Trianon. Aceasta este o chestiune de sine stătută și cea mai acută. Nu numai pentru că, de la început am luptat separat contra păcii dela Trianon, ci pentru că aceasta este cea mai nedreaptă și cea mai crudă dintre toate poruncile păcii.

Chestiunea ungară este chestiunea cea mai importantă pentru linișirea Europei. Cuprinde în sine, în fiecare moment, mejdia care poate să explodeze. Aci se îngrămădit contradicții uriașe, de care este bolnavă Europa.

Cu febră de 40 de grade nu se poate trăi mult. Febra Europei o pricinuește primul rând, chestiunea maghiară (?). Chestiunea ungară este boala mare a circulației sângelui inimii Europei.

E ușor de făcut asemenea afirmații, dar mult mai greu e ca să le poți susține față lumii. După d-l *Urmánczy* cele mai bune păci ale războiului nu interesează, mai pacea dela Trianon e tâlhărească numai aceasta trebuie modificată. Cu toate că d-l ui pledează convins pentru moștința ce-o are lumea despre neapăratea Trianonului, totuși se contrazice, spunând:

„Trebuie să aducem la cunoștință lumii, că cea mai rea și cea mai nedreaptă este păcinea îngrozitoare dela Trianon. Și trebuie infiltrată opiniei publice mondiale, că pacea dela Trianon pregătește un nou războiu”.

„Dacă lumea va afla câtă tâlhărie și căutate a triumfală dela Trianon și câtă neapărate de necrezut s'a săvârșit contra țării maghiare, atunci va înțelege de ce nu putem fi liniștiți și de ce am unțat pericolul de războiu”.

Dacă lumea se va convinge că mișcarea ungară este justificată, atunci am ajuns jumătatea drumului până la țintă. Nu va fi o pornire dușmănoasă de război mondială, dacă vom voi să parțim și ceilalți jumătate de drum.

„Când vorbesc aici de lume, atunci mă gândesc pe vecinii noștri Moți (pe Români ?) pe patronul lor principal, Franța”.

„Va să zică, d-le *Urmánczy*, lumea totuși nu-i convinsă de ceea ce ați afirmat mai sus! Și grijiți, căutați s'o convingeți cât mai repede, noi nu ne intimidăm cu toate că ne amenințați și cu războiu. Iar cât despre faptul de-a convinge Moții despre neapăratea tezei d-voastră n'o să o puteți face nici când. Vă asigur! Aveți dreptate. Ei nu văd nici o nedreptate în hotărârea dela Trianon”.

Dar ca să afirmi o obrăznicie și o mină ca următoarea, poate numai d-ta și naționalii d-tale sunt în stare.

„Și tot mai doresc și mai mult pământ ungar. Pe ei nu-i poți convinge, nici cu hărți istorice, sau statistice, și nici cu argumente pașnice (?) (va să zică numai cu amenințări!), că țara Carpaților este complexul ei, nu poate fi decât a Ungurilor. A-i convinge nu poți, ci a-i înșela!”

„Mînțești, d-le *Urmánczy*! Scurt. Nu poți pământ ungar, cu toate că mai avem și astăzi Moți în Ungaria dvs. și în trecut n'am dorit pământ ungar, ci pământ românesc locuit din moși stră-

moși de către acești Moți, Valahi, Români, sau cum vrei d-ta să le zicem. Și ceea ce am dobândit în mod echitabil după o tiranică oprire de aproape 1000 de ani a Ungurilor d-tale, nu vom ceda-o nici prin prețul sângelui nostru a tuturor, a Moților, de vrei să știi... Cât despre hărți, statistice, istorie și falșuri întocmite tot de voi, cu cea mai mare nerușinare; dacă zăpăciți lumea cu ele și înșelați buna credință a unora, pe noi nu ne veți putea convinge nici când cu ele, la fel nici prin fier și sânge.

Ne amenințați? Dar n'aveți pentru ce și noi nu vă răspundem pe acelaș ton, dar vă prevenim, să grijiți să nu ne atingeți, că va fi rău!

Iar înainte de-a încheia, repet, minți cu nerușinare, d-le *Urmánczy*!

Ți-am urmărit mai multe articole scrise în „*Pesti Hirlop*” și te contrazici de pe o zi pe alta. Într-unul din articolele d-tale arătai „un exces de dragoste față de strădini” Sârbi, Valahi (în articolul de azi Moți!) și Cehoslovaci, dar ipocrizia d-tale se vede ca de-o poștă!

Spuneai atunci, d-le *Urmánczy* „că martirii lor trăiau în închisori ca în niște casinouri, se plimbau prin parcuri, primiau vizite și puteau mânca și prăjituri (!)”. Cum s'ar zice ca'n sânul lui *Avram*! Ce afirmații puerile, d-le *Urmánczy*! Zău te compățimesc. Dar iarăși mințești, d-le *Urmánczy*!

Martirii noștri mâncau prăjituri (poate de celea pregătite de călăii unguri?), se plimbau prin parcuri (trimiși poate în parcurile Infernului?) și primeau vizite pe ceilalți lume... Un *Horia*, *Sava Brančovici*, *A. Iancu*, *Buteanu*, *Ciordaș*, *Bolcaș*, etc., etc.

Toți au fost tratați așa după cum ai spus, d-le *Urmánczy*!

Falsifici istoria și minți în modul cel mai nerușinat, d-le *Urmánczy*!

Petre Petrinca.

Revoltații

Un ecou al corului rustic pentru „oligarhii deștepți”.

de: PETRE ȚUȚEA

Au trecut alegerile. S'au aranjat socoteli mari și mărunte, s'a încercat a se denatura realitățile sociale, politice și economice ale țării bătute de mizeria creată de criză și de tradiția atotstăpânitoare a dreptului clasic burghez și s'au comis greșeli supărătoare de guvernul surprizelor meplăcute pentru democrații convinși de virtuțile creatoare ale regimului parlamentar și constituțional.

Aproape trei săptămâni de sbucium zadarnic, pentru o biată schimbare de guvern, a cărei țintă unică a fost lichidarea regimului democratic în România prin repetarea metodelor de lichelizare a țării de sus până jos. Astăzi însă, în urma experienței prețioase și-n fața elocvenței faptelor concrete culese cu obiectivitate și sârguință în campania politică inversunată pe care am trăit-o, noi generația tânără putem trage concluzii îmbucurătoare pentru viitorul social și politic al României de mâine.

Putem afirma categoric, că între intențiile metropolei, preocupată de interesele păturii suprapuse, și dezideratele masselor populare se sapă încet dar sigur, o prăpastie fără posibilități de trecere lentă sau bruscă. Nu trebuie să ascundem adevărul, căci aceasta nu ne-ar folosi la nimic.

Un fapt profund semnificativ s'a desprins ca un imperativ etic din conștiința masselor țărănești: apropierea acestor mase generoase, setoase de dreptate și de o viață mai omenească, de tot ce-i nou. S'a verificat încă odată forța creatoare a idealului colectiv de progres, puterea dinamică a iluzii de mai bine. Noutatea politică, constituie astăzi centrul de gravitate al preocupărilor rurale.

Este adevărat, că înapoia acestei curiozități revoluționare, se frământă sentimentele surde ale unei clase de revoltați, care nu-și poate fixa deocamdată cu precizie idealurile, pentru motive lesne de înțeles.

Țăranii sunt complect lipsiți de cultură. Tot bagajul lor spiritual este de natură primar-religioasă, iar școala lor nu depășește sub raportul cunoașterii vieții și-a problemelor ei milenara lor experiență. Țăranii, după 10 ani de lupte politice, au ajuns la conștiința unui singur fapt: realitatea mizeriei lor materiale și morale.

Au învățat că sunt nefericiți, că trăiesc în mizerie, că sunt nedreptățiți, și că între ei nedreptățiții și nedreptățiții s'a încins o luptă aspră din care au convingerea că ei vor ieși triumfători. Sunt conștienți deosemena de puterea lor numerică, și acest lucru l'a putut constata orice om de bună credință, care a mers în

mijlocul lor cu intenții curate din nevoia sufletească de a le cunoaște mizeriile, de a le pipăi rănilor și de a căuta remediile conforme circumstanțelor vitrege prin care trec.

Cu toate acestea, conștiința lor de clasă n'a ajuns încă în faza de complectă rotunjire, n'a atins limita acelei solidarități organice, care să le asigure o radicală stăpânire a puterii, singura în stare a le asigura o stare de prosperitate generală.

Știu că sunt nefericiți, dar nu știu de ce sunt nefericiți. S'a spus, din partea acelor care disprețuiesc regimul democratic, că trecem printr'o proces de discreditare a partidelor politice. Este inexact. Țăranii, singura forță socială demnă de luat în seamă în țara aceasta, nu urăsc partidul politic. Ei mici nu știu ce însemnează un partid politic. Țăranii urăsc pe „domni”, adică pe nădrăgarii hrăpăreți și mincinoși, incapabili de a realiza promisiunile făcute, din cauza corsetului juridic, cea mai serioasă piedică a progresului social, etic și economic. Datina rurală și orânduirea juridică sunt în permanent conflict. Țăranii văd în lupta politică toată gama posibilităților de violare etică a dreptului atât pentru comunitățile mici, cât și pentru comunitatea întreagă din care se închiagă statul. În ce sens se poate schimba orânduirea nedreaptă de astăzi, și care ar fi metodele de realizare a idealului lor, ei nu pot să precizeze încă. În orice caz, exponentul voinței colective rurale, poate în extremis, întrebuița violența, care este foarte mult apreciată în această pătură puternică, dornică astăzi, mai mult ca oricând, de stăpânire politică. Chestia răspunderilor, de pildă, este astăzi răsuflată. Nu mai poate constitui un mijloc eficace de captare a voinței țărănești, întrucât nimeni nu a pus-o răspicat și nu a rezolvat-o prin mijloace expeditiv, chiar violente, care să satisfacă sentimentul lor de justiție socială. Guvernul profesorului Iorga, se mândrește pentru faptul de a fi obținut importante majorități parlamentare.

Prin ce mijloace:

1. Prin violența haidamacilor electorali, ajutați de o administrație docilă, gata oricând de a călca legea pentru folosul boierilor cuminti și patrioți.

2. Prin jocul primei majoritare acordată de o lege electorală profund antidemocratică și neconstituțională.

3. Prin procedeul scabros de a țări coroana în arena luptelor politice, și de a exploata încrederea monarhului

pentru un facil succes electoral, permițându-și sub egida regală și la post de orice răspundere, de a violența voința alegătorilor și de a falsifica rezultatul alegerilor. S'a mai întrebuițat un mijloc dar fără succes: speculația demagogică asupra răspunderilor, și asupra crizei generale prin care trece astăzi țara.

În fiecare circumscripție electorală câte un pumn de nerozi adorabili, au prefațat declinul guvernării iorghiste punând în sarcina partidelor politice, catastrofala scădere a prețurilor produselor agricole. Guvernul Iorga, au afirmat căpăunii micilor oligarhii provinciale, a fost hărăzit de Dumnezeu și Sf. Petru, pentru a aduce raiul pe pământ și pentru a ridica valoarea unui ou la prețul de 5 franci francezi. Nu-i vorba, că nici noi nu suntem așa de slabi de memorie, încât să nu fim în stare să le scoatem pe sub nas cu yârf și undesat, toate aceste promisiuni prostestii, mai ales că ne cunoaștem noi clienții foarte bine. Din toată această harababură se desprinde clar următoarele: criza economică prin care trecem va fi de lungă durată, fiind o criză de regim social-economic, ci nu politică cum pretind patrioții și patriotarzii bulevardelor bucureștene, țărani sunt revoltați, adică în plin proces de revoluționare a conștiinței lor de clasă și că misiunea generației noastre constă în a capta nemulțumirile țărănești canalizându-le în sensul noilor orientări social-economice care frământă astăzi lumea. Un guvern de mari burghezi, care oscilează între metodele dictatoriale de menținere a statusului-quo economic-social și metodele liberalismului elastic este sortit unei rapide măcinări, colaborând la descompunerea lui un factor politic contributiv de mare importanță: configurația politică a actualelor camere.

Experiența guvernului Iorga, va înserie un nou și prețios capitol în procesul de transformare socială a României moderne. În fiecare rău, și-un bine, spune un vechiu adagiu. Noi mulțumim veștelor boieri, pentru prețioasele servicii aduse ideilor noastre social-politice, precipitându-se prin prezența lor în fruntea treburilor publice soluționarea chestiei sociale din România. Răsvătirea masselor este idealistă și noi la fel. Pentru noi nu este o înfrângere, ci un mijloc de orientare precisă.

Experiența își va arăta roadele în curând. Nihilismul politic, trăiește numai în scăfărlia profesiștilor patriotismului de tarabă.

Bunul simț țărănesc, atitudinea reverențioasă și plină de supușenie timbrată de rămășițele străvechei iobăgii, față de nădrăgarul îngâmfat și pogorât cu vârzovul din cer, au început să se cam tocească, dând loc sentimentelor de legitimă revoltă, care se vor transforma în curând în rodnică acțiune politică, pentru acei a căror bunăcredință a fost sistematic înșelată din o mie și una de considerații.

Sfătuim pe amatorii idilelor, crângurilor și dealurilor dantelate cu cetini și tufe fragede de țag, pe admiratorii păstorilor și păstoritelor, ai stânelor cu miros de brânză și zăr cald să se grăbească a le înregistra în pafumate-opuri romantice, pentru uzul posterității, care va fi dornică de reconfortanta sensibilitate primară în clipele de liniște, când va simți nevoia de evadare din zumzetul mecanic și trepidant al mașinelor din uzină și din fabrica agricolă.

P. S. Incadrarea partidului liberal în combinația politică a așa zisei „uniuni naționale” constituie pentru noi un prilej de rară mulțumire, întrucât ne scutește pe viitor de neplăcerea de a vedea reeditându-se metodele perimate ale trecutului. Acest partid minor, slabuț și osificat, învechit în rele, va forma de azi înainte opoziția permanentă a Majestății Sale Regelui, cerând spre delectarea tuturor puterea, în numele tradiției, ideii naționale, a principiilor de legalitate și de ordine etc., etc.

(Urmare pe pagina 4-a).

Glusul urnelor? Sărbătoarea Aviației

Cea mai prosperă industrie națională rămân indiscutabil alegerile. Frenesia electorală îmbracă adesea forme extravagante, în care sunt cuprinse toate artificiile reclamei moderne, întreagă gama de finețe și trucuri electorale, toate formulele mieroase și varietatea bogată de rețete încercate pentru captarea voturilor. Campaniile electorale variază dela țară la țară, după etatea votului universal, după gradul de civilizație și specificul național al fiecărui popor. Să ne aducem aminte de fastul și proporțiile luptelor electorale din Germania și Austria unde reclamele luminoase s'au întrecut în ingeniozitate și mijloacele tehnice moderne, au fost integral puse în aplicare. Arta de a convinge s'a folosit de telefon, telegraf, radiofonie, tipar, de electricitate, avion, automobil, etc. etc.

Câtă energie nu se cheltuiește în interesul reușitei! O serie de ramuri industriale și întreaga viață economică se înviorază în decursul alegerilor. Consumația se stimulează pe toate liniile, banul circulă în ritm mai accelerat pentru că se chelutește cu mai multă ușurință și dărnicie, chiar de către cei mai avari amatori de deputăție. Industria alimentară, a alcoolului și derivatelor lui, a hotelierului și tiparului beneficiază, fără îndoială, de partea leului din ceea ce se spesează cu asemenea prilejuri. E frumos, nu-i așa? Hotărât, ar trebui să avem în fiecare alegeri generale! De când cu criza aceasta economică națională și mondială nu mai era rost de trăit. Acum bietii oameni s'au pus în picioare și pot să înfrunte, cu rezervele ce și-au adunat în ultimele alegeri, eventualele noi valuri de criză. Ce păcat că propaganda a durat, spre dezolarea tuturor interesatilor, atât de puțin timp.

Dar să judecăm serios situația. Guvernul național-tărănesc a plecat dela putere fără a fi forțat de opinia publică a țării și înainte de a se fi creat un curent pentru alt partid sau grupare politică. Abdicarea național-tărăniștilor a surprins deopotrivă și streinătatea și opinia publică românească. Nu vorbim de unii cobitori și interesați. Fapt este că s'a născut un vid, fără posibilități de transbordare. Căci actualul guvern nu poate fi considerat ca rezultanta logică și naturală a si-

tuăției politice creată de demisia guvernului Mironescu. Soluția ce s'a dat crizei este de circumstanță și poate cea mai nefericită. Conglomeratul Uniunii naționale a fost apoi izvorul zăpăcelii generale. Să fi votat țara cu „uniunea incoherenței”? E greu de crezut și chiar de presupus.

Regisoratul electoral al conului Argetoianu a pus apoi coroana la așa zisa consultare a voinței naționale. Neexistând nici un curent format, nici o simpatie pentru guvern sau alt regim politic, în timpul scurt rezervat propagandei electorale nici nu s'a mai putut realiza orientarea masei, astfel că multe partide și grupări au rămas numai cu restul de capital de popularitate neconsumat. Au câștigat în schimb formațiunile firave, răzlețe cu programe reacționare, demagogice și extremiste.

Masele electorale au dovedit o inerție și pasivitate, imbinată cu zăpăceala generală, cum de mult nu s'a mai pomenit la noi. Rare sunt județele unde conștiința cetățenească s'a manifestat în forme impresionante. Cum însă nici propaganda n'a fost lăsată liberă, iar urnele au fost violate după necesitățile electorale ale guvernului, nu se poate vorbi serios de consultarea reală a țării.

Ea a fost mai mult formală. Glasul adevărat al urnelor a fost înăbușit, și de aceea pentru noi nu poate avea nici o semnificație deosebită. Decât doar, că iarăși am regresat cu zece ani în materie de alegeri, forțând țara să voteze ca improvizații periculoase, cari poartă în ele germele disoluției, și împiedicând astfel procesul normal de formare a conștiinței cetățenești. În actualele alegeri s'au exprimat: hazardul, capriciul, bunacredința surprinsă, ici-colea conștiința fermă și credința constantă, dar mai presus de toate „argumentele convingătoare” de tot felul și... mașina de calculat voturi.

Ori-cum ar fi rezultatul alegerilor din cari guvernul, liberalii și grupările coalizate au eșit moralmente înfrânți, se impune organizarea partidelor și a sistemului electoral pe alte cazuri, cari să corespundă ritmului vremii și să ferească țara de curentele anarhice. Va fi nevoie de o nobilă întrecere de realizări, în folosul tuturor păturilor sociale și claselor producătoare.

I. Martalogu.

Configurația politică a actualelor camere dă de gândit guvernului. Amatorii de senzații așteaptă cu înfrigurare începerea spectacolului din dealul Mitropoliei. Noi, așteptăm „tot cu înfrigurare” deslănțuirea concretă a stării de spirit generală, mult mai înviorătoare pentru sensibilitatea noastră aprinsă, decât combinațiile politice de ultimă oră. Greșelile, ilegalitățile și abuzurile de tot soiul, ale guvernului Iorga, le socotim imprudențe rodnice, care ne apropie cu un ceas mai de vreme de țelurile noastre. Numai babele muced de spaima răsmiriței.

Primăria Municipiului Cluj

No. 8933/1931.

Publicațiune de licitație

Pentru furnizarea materialelor de lemn necesare pentru întreținerea podurilor și cursurilor de apă, se publică licitație, care se va ține în 9 Iulie 1931, orele 11 a. m., în sala de ședință No. 5 a Primăriei. Formularul de ofertă, precum și condițiunile de licitație se pot vedea și decopia în biroul Serviciului Tehnic al Municipiului (str. I. C. Brătianu No. 25) între orele 11 și 13. Vadiul este 25.000 Lei zis douăzeci și cinci mii Lei, care sumă este a se depune în numerar sau în efecte de Stat, odată cu prezentarea ofertelor închise în plic și sigilate.

Sunt a se furniza 134.3 m. cuburi lemne de construcție de stejar, în termen de 12 săptămâni, socotite dela ziua primirii comandei.

Cluj, la 5 Iunie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Apel către abonați.

Pentru a putea face față cheltuielilor ce necesită imprimarea unei gazete și pentru a-i asigura apariția și pe mai departe „Chemarea” face un călduros apel către toți cititorii ei, solicitându-le tot sprijinul material ce ni-l pot oferi.

Rugăm deci pe on. abonați și cetitori să binevoiască a ne trimite abonamentele restante și să-și aboneze gazeta și pe viitor.

Abonamentul pe un an costă minima sumă de 200 Lei, iar celor ce ne înțeleg greutățile prin care trecem și cari și-au făcut datoria în mod prompt, le mulțumim din toată inima.

On abonați, cari și-au schimbat domiciliul, sunt rugați a ne anunța spre a le putea trimite gazeta la noul domiciliu.

Sperând, că on. noștri cetitori vor răspunde apelului nostru le anticipăm cele mai călduroase mulțumiri.

Administrația.

Este scris undeva, în cer, cu litere de foc, destinul neamului nostru, sortit să străbată timpul și spațiul alături de noroadele alese și binecuvântate ale pământului. Toată istoria sbuciumată a Valahilor se definește hotărât ca un proces neîntrerupt de ascensiune spre zenitul etic al lumii. Ostași aspri ai credinței adevărat creștine și apărători dârji ai gliei străbune, ei au stat neclintii în serviciul civilizației și cultivării europene, dând răgaz și liniște acelor neamuri așezate mai fericit în fecundul asfințit. Sărbătoarea aviației, apoteozează simbolic triumful forței risipite cu dărnicie pentru binele omului de totdeauna, dă expresie voinței de afirmare a rasei, care de azi înainte nu va mai putea fi împiedecată de nimic și

nimeni în libera ei dezvoltare. Neamul celor 18 milioane de Valahii aspri și cumiți trăiește astăzi splendorile victoriei și preludiul victoriei sale de aur, este pătruns de adâncimile firei sale nobile, de fior primăverii existenței sale. Ziua aviației, va fi o sărbătoare a tinereții străbătută de avânturi sălbatice, sărbătoare a forței disciplinate menită a cuceri spațiul care cu fiecare zi dobândește o tot mai covârșitoare importanță.

Sărbătoarea aviației ne reamintește în același timp vulturul cu aripi de fier ce a aterizat la 6 Iunie anul trecut pe plaiurile românești — aducându-ne pe „Feciorul” Impăratului — el însuși cel mai cutezător pilot al zenitului și al destinelor noastre.

Popa Lupaș — Ursa hornarului

Cumplita bătălie electorală dusă de partidul național-tărănesc cu celelalte grupări politice a înregistrat și în județul Sibiu doi morți politici, unul care răspunde la numele *Popa Lupaș* și celălalt *Ursa*, hornar de meserie și agent provocator în politică.

Amândoi s'au chinuit în toate chipurile și cu toate mijloacele, alcoolul și minciuna și-au dat mâna ca să poată ciupi ceva dela național-tărăniști. Dar s'au înșelat. Admirabilii cetățeni ai Sibiului au aplicat o lecție binemeritată atât hornarului, cât și a fripturistului, care răspunde la numele legendar de popa Șiringă. Poporul așa se vede nu uită trădarea și tragerea pe sfoară.

Un inteligent țaran dintr'un sat dela Sibiu mi-a arătat în câteva cuvinte situația fostului „protopop”, la el acasă. „Era în ziua Crucii — povestea țaranul — și părintele Lupaș, într'o însulețită cuvântare, ne cerea să votăm cu Maniu. Spunea că el nu se simte vrednic să ajungă nici la picioarele lui Maniu și ca încheiere blestema să nu-i ajute Sfânta cruce aceluia, care va vota altfel. Peste câțiva vreme ne pomenim cu el tunând și fulgerând contra lui Maniu. Nu știam ce se întâmplase. Am aflat pe urmă. De atunci n'are ce căuta la noi, căci dacă el nu are, noi avem o cinste pe care ne-o păzim”.

Avea atâta dreptate cinstitul țaran. El era ecoul opiniei fraților din întregul județ care într'o splendidă unire au respins

încă odată ambiția deșartă a pățimășului palavrăgiu fripturist.

Sărmană și nenorocită victimă a unuia trecut pe care singur și-l-a scuipat în batjocorit, azi stă pe picior de egalitate cu hornarul Ursa, acolo la el acasă unde a păstorit mult și era iubit de popor.

Cine e de vină că *popa Lupaș* stă în politică alături de *hornarul Ursa*?

Alegerile dela Buzău

În alegerile așa zise „cât posibil libere” alegătorii au fost bătuți măr, iar alții au fost omorâți. Și totuși guvernul afirmă că s'au făcut alegeri libere.

Astfel la Buzău, în vederea alegerilor liberalii au concentrat un mare număr de bătauși „elemente adunate din plebe”, societății, indivizii certați cu justiția fostă și viitori pușcăriași”.

Banțele au operat având în fruntea lor pe dl Anghelescu, care a condus operațiunile de propagandă deslănțuind teroarea în județ. Zeci de cetățeni au fost bătuți în modul cel mai crunt. Unul dintre ei a fost bătuți a și murit în urma loviturilor corporale ce le-a primit.

Acestea-s cum s'ar zice „alegerile libere ale guvernului Iorga”! Dar să vedem cum se vor sancționa crimele dela Buzău și cele din întreaga țară?

Un nou abuz

Dnii Dr. Aurel Păcurariu și Dr. Șerban referenți titulari la comisiunea centrală de revizuire, au fost înlăturați din funcțiile de d. Argetoianu, onestul ministru de interne, făuritorul majorităților guvernamentale. Expresiunea „înlăturați”, ne obișnuită în vocabularul tehnic al dreptului public, arată până la evidentă monstruoasă ilegalitate s'a comis și o astfel dată din partea aceluia pentru care nu există nici o linie de demarcație între abuz și uzul etico-juridic.

Fapta ministrului cinic și ciocoiesc a revoltă până la indignare și ne poate țeară scârba ce o avem față de acest monstru moral.

Este inutil să mai protestăm, fapta în scriindu-se în mulțimea abuzurilor comise într'un așa de scurt răstimp de acest guvern de aventură. Vom răspăli noi o vârf și îndesat toate acestea.

Nu ne rămâne altceva de făcut decât să schimbăm procedeele de luptă civilă zată înlocuindu-le cu prestigiul nedemnițit al măciucii.

Notăm, că dnii Dr. Aurel Păcurariu și Dr. Șerban, au fost numiți prin decret regal, și că singurul temei al „înlăturării” a fost faptul de a fi Chemăriști. A luat act.

REDACTOR RESPONSABIL:

BAZIL GRUIA